

DREJØ SOGNS SKOLEHISTORIE.

Drejø:

Udarbejdet af Drejø Sogns Lokalarkiv 2007.

Lærdommen har ikke altid haft de bedste betingelser på de små øer. Før år 1555 kunne ingen mere end deres Fadervor, men efter den tid, blev undervisningen sat i system, da Drejø fik sin første degn og skoleholder. Det var før den tid, man byggede flotte skoler og eksklusive lærerboliger.

Undervisningen foregik i stuerne rundt om på gårdene, og læreren boede på skift hos forskellige familier, for at byrden kunne fordeles på flere skuldre.

Den første kendte skoleholder hed Henrik Nielsen og kom fra Langeland i 1635. Han var ikke nogen genial pædagog fortæller historien, men da han var en udmærket skrædder og fingernem smed, så man stort på skolehold og kirkesang.

Den første skole blev bygget af degnen Hans Carlson i år 1700. Han kom fra Als og byggede skolen i Alsisk stil. O. år 1717 byggede hans søn Henrich (Degn) Hansen en tofags skolestue til husets sydgavl ”*efter foranstaltning af Herskabet på Egeskov, men på Sognets bekostning*”. I 1830 blev Hans Carlsons gamle Skole bortfæstet, og den ny skole blev bygget på Drejø Brovej. Den var i starten med stråtag, men fik fast tag o. år 1900. Den gl. Skole brændte i 1942, men blev genopført i nøjagtig samme stil, dog uden skolestuen.

I 1958 dannede Drejø Sogneråd skoleforbund med Ida Holst Realskole i Svendborg, og Drejø skole reduceres til 4 klasser. Sognerådet planlagde at bygge en stor ny skole på en plads midt i Drejø by, men planerne udgik, da sognerådet blev nedlagt ved Kommunesammenlægningen i 1964. Skolen fortsatte endnu en del år, men måtte stoppe i 1991 på grund af manglende børn. Biblioteket forblev i skolestuen.

Skarø, Hjortø og Birkholm:

Til det tidligere Drejø Sogn hørte også Skarø, Hjortø og Birkholm. Skoleforholdene var meget beskedne. Den eneste degn og skoleholder boede på Drejø, hvor han skulle undervise børnene fra 1. november til 1. maj. I sommerhalvåret skulle han holde skole på de andre øer, nemlig på Skarø i 10 uger, og i hver 5 uger på Hjortø og Birkholm. Det var dog kun Drejø, der i starten fik tildelt en degnebolig. På de mindre øer måtte der stadig undervises på skift i gårdene.

Først i 1857 blev det påbudt af Kulturministeriet, at der skulle opføres en skolebygning på Skarø. Den blev taget i brug 1. maj 1858. Læreren på Skarø måtte i sommerhalvåret også undervise på Hjortø og Birkholm.

Denne ordning var ikke i længden tilfredsstillende for de to øer, der i 1868 kom til at udgøre eet skoledistrikt med egen lærer samt hver sin skolebygning. Ordningen gik ud på, at læreren skulle undervise skiftevis i 14 dage ad gangen på hver ø. Den første lærer der blev kaldet til Hjortø-Birkholm embedet var Valentin Rasmussen, som virkede på disse øer i 37 år.

De første skolebygninger på Hjortø og Birkholm var meget tarvelige. Skolen på Birkholm brændte i 1875, og der blev opført en ny skole, som dog blev ombygget og udvidet i 1908. På Hjortø blev der i 1901 bygget en ny skole. Først i 1921 blev embedet delt, således at hver ø fik sin egen lærer.

Birkholm skole lukkede o. 1959 – nu sommerbolig.

Skarø skole blev nedlagt i 1964 – nu Købmandshandel.

Hjortø skole blev nedlagt 1. august 1977 – nu privateje.

*Drejø Skole lukkede den 20. juni 1991 – fra 2005 i privateje.
Ejeren har bibeholdt Arkiv og bibliotek i skolestuen.*